

Onderwerp Rekenkamerrapport subsidieverwerving

Steller J.M.F. de Jong

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 89 41 Bijlage(n) - Ons kenmerk
Datum 28-04-2021 Uw brief van Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs hebben wij van de onderzoekscommissie van de rekenkamer het rapport over het rekenkameronderzoek ‘Subsidieverwerving door de gemeente Groningen’ ontvangen. Hierbij geven wij u een algemene reactie op het rapport en gaan we in op de conclusies en aanbevelingen uit het rapport.

De onderzoekscommissie geeft in het voorwoord aan met dit rapport een bijdrage aan inzicht in het proces van subsidieverwerving bij de gemeente te willen geven. Wij zijn verheugd met de belangstelling voor dit onderwerp en zien in het rapport inderdaad beschreven hoe de gemeente Groningen dit proces op een professionele wijze in de organisatie heeft ingebed en geborgd. We herkennen ons grotendeels goed in het beschrevene, alhoewel we op grond daarvan wel bewust een aantal andere keuzes maken dan de rekenkamercommissie aanbeveelt.

Zo schrijft de onderzoekscommissie op bladzijde 31: *“Subsidieverwerving is geen lineair proces met vaste stappen. Dit complexe en gelaagde proces kent wel een aantal kernelementen die de kans op een succesvolle verwerving vergroten: een duidelijke beleidsdoelstelling, een goed netwerk, een goed georganiseerde lobby en voldoende kennis, kunde en capaciteit in de organisatie.”* Voorts beschrijft het rapport op bladzijde 40: *“Binnen de gemeente Groningen is er een goed zicht op de subsidiemogelijkheden op de verschillende niveaus en de mogelijkheden komen bijna nooit uit de lucht vallen. Dit komt doordat de gemeente goed is vertegenwoordigd in de diverse netwerken en de beleidsmedewerkers goed zijn of worden geïnformeerd over hun werkveld. De grotere en belangrijker dossiers kennen een*

gecoördineerde lobby vanuit een ambtelijk lobbyteam in samenwerking met de betrokken bestuurders.”

Wij beschouwen dit als een compliment en zijn dan ook trots op de kwantitatieve en kwalitatieve resultaten die we behalen.

Kortom, we herkennen ons in de beschreven strategieën en werkwijzen, en onderkennen ook het belang van het thema. De beschrijvingen en aanbevelingen achten we daarom ook van grote waarde voor onze organisatie en we bedanken bij deze de rekenkamer voor dit rapport over dit voor ons zo belangrijke onderwerp. Met deze brief willen we het perspectief van het college op dit onderwerp met uw raad delen, aangezien deze op veel onderdelen overeenkomt, maar op een aantal onderdelen maakt het college wel bewust andere keuzes dan de aanbevelingen die de rekenkamer verbindt aan het onderzoek.

Subsidies als middel, niet als doel op zich

Zoals ook in het rapport op o.a. bladzijde 33 staat beschreven zien wij het volgende uitgangspunt voor ons als de kern van de zaak:

“Duidelijk is dat het uitgangspunt altijd de inhoudelijke beleidsdoelstelling is. Vanuit dat vertrekpunt kijkt Groningen naar aanvullende financieringsmogelijkheden zoals subsidies. De koers van het beleid wordt niet ingegeven door (toekomstige) subsidiemogelijkheden en in die zin vormen subsidies geen onderdeel van de integrale beleidsverantwoordelijkheid binnen de gemeente Groningen.”

Het college is van mening dat het belangrijkste uitgangspunt bij het zoeken naar externe financieringsbronnen is dat subsidieverwerving nooit een doel op zich kan zijn. In onze beleidsprogramma's worden inhoudelijke doelen bepaald, welke u ook kunt terugvinden in de gemeentebegroting. Deze doelen worden omgezet in projecten en activiteiten en uiteindelijk in resultaten voor onze samenleving. Voor een aantal van deze doelen wordt actief gezocht naar externe financieringsbronnen zoals bijvoorbeeld bij (Europese) fondsen om de beoogde inhoudelijke doelen te ondersteunen, te versnellen, te verbreden of op te schalen. De inhoud staat altijd voorop. De strategie en de keuzes die het college maakt voor hoe te komen aan de middelen zijn volgend op dit uitgangspunt.

Daarbij moet gezegd worden dat er dus wel degelijk een bewuste strategie is, maar mede door dit rapport zijn wij ervan bewust gemaakt dat we deze strategie niet eerder als zodanig met uw raad hebben gedeeld en besproken. Daarvoor geeft dit onderzoek een mooie aanleiding.

Verantwoordelijkheid decentraal

Verder verwijst het rapport van de onderzoekscommissie herhaaldelijk naar de plaats in onze organisatie waar de verantwoordelijkheid voor de fondsenverwerving is belegd, namelijk decentraal en niet in een subsidieteam zoals bij sommige andere gemeenten het geval is. Dit klopt en is een logische keuze die voortkomt uit ons vorige centraal gestelde uitgangspunt. Het zijn de

inhoudelijke doelen die voorop staan en de verantwoordelijkheid voor de bekostiging is dan ook belegd via de inhoudelijke programmalijn. Bovendien zijn subsidies pluriform van aard en is geen subsidietraject hetzelfde. Desalniettemin zijn er verschillende hulptroepen wel meer centraal georganiseerd. Zo is er coördinatie en ondersteuning op lobby en bij de uitvoering en verwerving van Europese subsidies. We onderkennen dat kennisborging en informatievoorziening altijd beter kan en ondersteunen dan ook de aanbeveling om meer te doen aan de uitwisseling van kennis en ervaring, zowel tussen proces en inhoud, als tussen de beleidsmedewerkers onderling over de mogelijkheden van subsidies en waarop te focussen.

In het rapport wordt ook aangegeven dat deze keuze voor decentrale verantwoordelijkheid voordelen heeft. De gemeente is relatief succesvol juist omdat de aanvragen van goede kwaliteit zijn doordat de betrokken inhoudelijke medewerkers kennis van zaken hebben. In het rapport staat dit op o.a. op bladzijde 40 als volgt beschreven:

“Het initiatief voor het aanvragen van subsidies ligt bij de inhoudelijke beleidsadviseurs en/of projectleiders en wordt niet van bovenaf bepaald of aangestuurd. Het decentraal beleggen maakt ook dat de gemeente Groningen goed in staat is om beleids- of projectideeën te vertalen naar subsidieaanvragen.”

Verantwoording en communicatie met de raad

In het rekenkamerrapport staat vermeld dat de raad niet uitgebreid wordt geïnformeerd over de subsidieverwerving als apart onderwerp. Onder andere wordt er vermeld op bladzijde 46: *“De verantwoording over de ontvangen subsidies is maatwerk waarin een aantal aspecten standaard is. Bij de gemeente Groningen is, net als de verwerving, de verantwoording decentraal georganiseerd. Het subsidieproject wordt onderdeel van de doorlopende P&C-cyclus. (...) De reguliere checks and balances zorgen er overigens binnen de gemeente wel voor dat de kans op fouten met financiële gevolgen tot een minimum wordt beperkt.”*

Voorts doet de onderzoekscommissie op bladzijde 14 de aanbeveling: *‘Zorg voor een gestructureerd overzicht van alle subsidies die de gemeente Groningen verwerft, maar neem de hoeveelheid subsidie die wordt verworven niet als belangrijkste doelstelling van het subsidieverwervingsbeleid. Neem bijvoorbeeld in de P&C-documenten (onder andere begroting en jaarrekening) een passage op over de subsidieverwerving.’*

Zoals gezegd zien wij subsidieverwerving niet als doel op zich maar als middel om doelen te bereiken. Wij denken dus dat het sturen van deze informatie niet veel extra sturingsmogelijkheden aan de raad zal geven, maar zien natuurlijk het belang om uw raad van informatie te voorzien. Daarom gaan wij bij de jaarrekening 2021 meer inzicht bieden in de inspanningen op het gebied van subsidieverwerving. Daarnaast nemen we bij grote projecten in de betreffende raadsvoorstellen op hoe we omgaan met het (aanvullend) verwerven van fondsen. En tot slot: indien er behoefte aan is bestaat er ook

altijd de mogelijkheid van een informatieve sessie, waarmee dan het gesprek kan worden aangegaan over dit thema.

De aanbevelingen

In reactie op de aanbevelingen die vanaf bladzijde 14 worden beschreven willen wij het volgende meegeven:

1. Wij hebben bewuste strategische keuzes gemaakt ten aanzien van het subsidieverwervingsbeleid, namelijk door deze niet als doel centraal te stellen, maar in te zetten als middel waar mogelijk om ons beleid te kunnen uitvoeren. Dat geldt ook voor andere vormen van externe financiering zoals publiek-private financieringen, waarbij we ons ook bewust zijn van middelen als lobby, profilering en netwerken en hoe deze efficiënt en strategisch in te zetten. Wij zijn op basis van dit rapport niet voornemens kwantitatieve doelen te stellen voor het subsidieverwervingsbeleid. Wel willen we de kennis intern beter delen, zie ook onze reactie op aanbeveling 7. We vinden overigens voor onze strategische keuzes ook een goede basis in het rapport.
2. Ten aanzien van de aanbeveling om uw raad meer en actiever te betrekken bij het proces van subsidieverwerving willen wij aangeven dat wij de rol die onze politici kunnen hebben in netwerken en lobby serieus nemen en dat we er van uit gaan dat de raadsleden onze vastgestelde beleidsdoelen helpen ondersteunen en profileren waar mogelijk. Daarbij kiezen we zoals gezegd expliciet voor inhoudelijke doelsturing in plaats van op subsidiesturing. De keuze is aan uw raad hoe u deze rol vervult.
3. Ten aanzien van de aanbeveling om uw raad meer te informeren over de resultaten van het subsidieverwervingsbeleid willen we graag wijzen op het beschreven uitgangspunt dat wij de subsidieverwerving niet als doel op zich beschouwen. Wij denken dat het sturen van meer informatie over subsidieverwerving niet veel extra sturingsmogelijkheden aan de raad zal geven. Natuurlijk is het wel zo dat als de raad periodiek inzicht wenst in de verworven subsidies, hier meer aandacht aan kan worden gegeven in de jaarrekening. Ook kunnen we meer inzicht geven rondom de financiering van grote projecten. En indien daar behoefte aan is bestaat er altijd de mogelijkheid van een informatieve sessie, waarmee dan het gesprek kan worden aangegaan over dit thema.
4. De aanbeveling om naast een Europastrategie ook een landelijke strategie te onderhouden delen we, en daarom werken we ook actief aan nationale subsidieverwerving, hetzij minder via centrale regie, maar meer via de inhoudelijke lijnen en apart per project of thema. Landelijk gezien werken de fondsen minder inhoudelijk dan in Brussel en dan gaat het meer om een effectieve netwerk- en lobbystrategie. Neem als voorbeeld het Nationaal Groeifonds (Wopke-Wiebesfonds). Hierbij speelde in de eerste tranche lobby en kennis van de Haagse dynamiek een veel grotere rol dan kennis van een subsidieregeling.

5. Ten aanzien van de aanbeveling over de goede samenwerking met de (noordelijke) partners kunnen we aangeven dat we trots zijn op deze goede samenwerking en dat we deze zeker zullen continueren dan wel uitbreiden waar nodig.
6. Voorts denken wij niet dat het organiseren van één subsidieloket de oplossing is voor een probleem. Immers behalen we goede kwalitatieve en kwantitatieve resultaten mede juist doordat we de inhoudelijke verantwoordelijkheid decentraal hebben georganiseerd, zoals ook in het rapport wordt beschreven. In de uitvoering en administratie van (EU) projecten kan kennis en kunde desondanks wel beter worden gebundeld en de komende tijd zijn we voornemens om hiervoor dan ook een klein centraal team te organiseren.
7. Tot slot onderkennen we dat kennisborging en informatievoorziening altijd beter kan en we ondersteunen dan ook de aanbeveling om meer te doen aan de uitwisseling van kennis en ervaring, zowel tussen proces en inhoud, als tussen de beleidsmedewerkers onderling over de mogelijkheden van subsidies en waarop te focussen. Met name bij grote projectontwikkelingen willen we de externe financieringsmogelijkheden telkens goed onderzoeken.

Wij vertrouwen erop u van voldoende informatie te hebben voorzien over de visie van ons college op de resultaten uit het rekenkameronderzoek.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.